

dosarul nr. 2r-941/18

Prima instanță: Judecătoria Soroca, sediul Central (Jud: M. Soficiuc)

Instanța de apel: Curtea de apel Bălți (Jud: I. Grosu, A. Garbuz, A. Ciobanu)

DECIZIE

07 decembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Victor Burduh

examinând recursul declarat de către Zinaida Catan, reprezentată de avocatul Valentin Artemii,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Zinaida Catan împotriva Lidiei Ceban, intervenient accesoriu notarul public Radu Marco cu privire la anularea certificatului de moștenitor legal,

împotriva încheierii din 11 octombrie 2018 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a restituit cererea de apel depusă de către Zinaida Catan,

c o n s t a t ă :

La 12 septembrie 2017, Zinaida Catan a depus cerere de chemare în judecată împotriva Lidiei Ceban, intervenient accesoriu notarul public Radu Marco cu privire la anularea certificatului de moștenitor legal.

Zinaida Catan a solicitat anularea certificatului de moștenitor legal nr. 2524 din 09 august 2013, eliberat pe numele Lidiei Ceban, după decesul lui Serafim Chiroșca.

Prin hotărârea din 19 aprilie 2018 a Judecătoriei Soroca, sediul Central, acțiunea înaintată de Zinaida Catan a fost respinsă, ca neîntemeiată.

S-a dispus încasarea din contul Zinaidei Catan în beneficiul Lidiei Ceban, a cheltuielilor pentru asistență juridică în sumă de 1500 de lei.

La 19 aprilie 2018, Zinaida Catan, reprezentată de avocatul Valentin Artemii, a depus cerere de apel nemotivată, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii din 19 aprilie 2018 a primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea Zinaidei Catan să fie admisă.

Prin încheierea din 18 septembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Zinaida Catan. S-a comunicat apelantei despre necesitatea prezentării la Curtea de Apel Bălți a cererii de apel în care să fie indicată esența și temeiurile apelului, argumentul ilegalității sau netemeinicii hotărârii contestate, motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și probele invocate, precum și bonul de plată a taxei de stat în sumă de 75 de lei, fiindu-i acordat termen pînă la

10 octombrie 2018, ora 17:00. S-a explicat apelantei că dacă nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită.

Prin încheierea din 11 octombrie 2018 a Curții de Apel Bălți, s-a restituit cererea de apel depusă de Zinaida Catan, din motivul că apelanta nu a prezentat în cancelaria Curții de Apel Bălți, în termenul acordat, cererea de apel motivată și dovada de plată a taxei de stat în sumă de 75 lei.

La 09 noiembrie 2018, Zinaida Catan, reprezentată de avocatul Valentin Artemii a declarat recurs împotriva încheierii din 11 octombrie 2018 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii recurate, cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului, Zinaida Catan a invocat că la 09 octombrie 2018 a expediat prin intermediul oficiului poștal, cererea de apel motivată și dovada de plată a taxei de stat și astfel, consideră că a îndeplinit cerințele indicate în încheierea din 18 septembrie 2018.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 11 octombrie 2018, fiind recepționată de către avocatul recurentei la 30 octombrie 2018, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele dosarului (f.d. 96).

Astfel, recursul declarat la 09 noiembrie 2018 este în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea încheierii din 11 octombrie 2018 a Curții de Apel Bălți.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Din materialele dosarului rezultă că, la 12 septembrie 2017, Zinaida Catan a depus cerere de chemare în judecată împotriva Lidiei Ceban, intervenient accesoriu notarul public Radu Marco cu privire la anularea certificatului de moștenitor legal.

Fiind investită cu examinarea prezentei cauze, prima instanța prin hotărârea din 19 aprilie 2018, a respins acțiunea înaintată de Zinaida Catan (f.d. 74, 77-79).

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 19 aprilie 2018, Zinaida Catan, reprezentată de avocatul Valentin Artemii a depus cerere de apel nemotivată, fără a anexa dovada de plată a taxei de stat (f.d. 76).

În conformitate cu art. 364 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

În corespundere cu art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea

este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Prin încheierea din 18 septembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Zinaida Catan. S-a comunicat apelantei despre necesitatea prezentării la Curtea de Apel Bălți a cererii de apel în care să fie indicată esența și temeiurile apelului, argumentul ilegalității sau netemeinicii hotărârii contestate, motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și probele invocate, precum și bonul de plată a taxei de stat în sumă de 75 de lei, fiindu-i acordat termen până la 10 octombrie 2018, ora 17:00. S-a explicat apelantei că dacă nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită (f.d. 87).

Conform scrisorii de însoțire se confirmă faptul că la 19 septembrie 2018, Curtea de Apel Bălți a expediat în adresa avocatului recurenteii Valentin Artemii copia încheierii din 18 septembrie 2018 (f.d. 88).

Prin urmare, instanța de recurs menționează că copia încheierii de a nu da curs cererii de apel a fost recepționată de avocatul recurenteii la 24 septembrie 2018, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei (f.d. 89).

Suplimentar, instanța de recurs menționează că la 9 octombrie 2018, avocatul recurenteii prin intermediul oficiului poștal a expediat în adresa instanței de apel, cererea de apel motivată și dovada de plată a taxei de stat, fiind înregistrată în cancelaria Curții de Apel Bălți la 11 octombrie 2018 (f.d. 92-94).

Prin încheierea din 11 octombrie 2018 a Curții de Apel Bălți, s-a restituit cererea de apel depusă de Zinaida Catan, din motivul că apelanta nu a prezentat în cancelaria Curții de Apel Bălți, în termenul acordat, cererea de apel motivată și dovada de plată a taxei de stat în sumă de 75 lei (f.d. 90-91).

Din conținutul încheierii recurate rezultă că restituirea cererii de apel a fost generată de faptul că apelanta nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței dispuse prin încheierea din 18 septembrie 2018, referitor la prezentarea cererii de apel motivate și a dovezii de plată a taxei de stat.

Sub acest aspect, Colegiul consideră că, încheierea instanței de apel este emisă în conformitate cu prevederile legislației în vigoare. Or, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1).

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Instanța de recurs menționează că recurenta a beneficiat de termen suficient pentru a înlătura neajunsurile și urma să întreprindă toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (cauza Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), de a-și asigura drepturile sale de acces la instanță, fapt însă, ignorat cu desăvârșire de către ultimul.

Colegiul, menționează că afirmația recurenteii-apelante că la 09 octombrie 2018, avocatul Valentin Artemii a expediat prin intermediul oficiului poștal cererea de apel motivată și dovada de plată a taxei de stat, nu constituie temei de a considera că recurenta-apelanta a îndeplinit în termen indicațiile stabilite de instanța de apel. Or, conform încheierii din 18 septembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, Zinaida Catan a fost obligată să depună apelul motivat și dovada de plată a taxei de stat pînă la 10 octombrie 2018, ora 17:00 în cancelaria instanței de apel.

În acest context, Colegiul consideră oportun să acorde o atenție deosebită dispozițiilor art. 112 alin. (4) din Codul de procedură civilă, care prevăd că dacă actul de procedură trebuie efectuat nemijlocit în instanța judecătorească ori în fața unei alte autorități, termenul se consideră expirat la ora care se încheie programul lor sau la care se încetează operațiunile respective.

În cazul în care instanța de apel a stabilit data și ora, precum și locul (cancelaria Curții de Apel Bălți) pînă la care trebuie efectuată acțiunea procesuală, partea care trebuie să o execute are obligația de a îndeplini acțiunea respectivă pînă la data și ora indicată în actul de dispoziție judecătorească. Termenul imperativ stabilit de către instanța de judecată este unul obligatoriu și peremptoriu, asemenea celui prevăzut de lege.

Pornind de la caracterul obligatoriu al actelor judecătorești de dispoziție, Zinaida Catan trebuia să-și ajusteze conduita la indicațiile reflectate în încheierea din 18 septembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, în care i-a fost fixat un termen-limită pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat și cererea de apel motivată. Suplimentar, Colegiul remarcă faptul că în actul judecătorească contestat, Curtea de Apel Bălți a identificat concret locul depunerii cererii de apel motivate și dovezii de plată a taxei de stat și anume, cancelaria instanței de apel.

Prin urmare, achitând taxa de stat la 09 octombrie 2018, ora 11:41 și depunând ulterior prin intermediul oficiului poștal în aceeași zi cererea de apel motivată și dovada de plată a taxei de stat, Zinaida Catan nu a îndeplinit indicațiile stabilite în încheiere, adică nu a depus actele solicitate în cancelaria instanței de apel, precum și nu s-a asigurat că acestea vor ajunge pînă la expirarea termenului stabilit în prealabil de către instanță.

Totodată, instanța de apel decelează că lipsa unor acțiuni din partea recurenteii și a avocatului acesteia de la 25 septembrie 2018 și pînă la 09 octombrie 2018, demonstrează faptul că nu au depus suficientă diligență pentru a prezenta cererea de apel în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

În conformitate cu art. 56 alin. (3) din Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

În corespundere cu art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

În acest context, instanța de recurs conchide că recurenta s-a folosit cu rea credință de drepturile procedurale, fiind conștientă de faptul că la 19 aprilie 2018 a depus cererea de apel nemotivată, trebuia să întreprindă toate măsurile necesare, de

a proteja drepturile sale de acces la instanță și anume depunerea cererii de apel motivate și a dovezii de plată a taxei de stat.

Un raționament subsidiar în susținerea acestei poziții constă în faptul că avocatul recurentei Valentin Artemii a recepționat copia încheierii instanței de apel la 24 septembrie 2018, având la dispoziție 13 zile până la 09 octombrie 2018, pentru depunerea cererii de apel motivate. Astfel, avocatul Valentin Artemii urma să presteze servicii juridice în modul corespunzător, or, potrivit, art. 75 alin. (4) din Codul de procedură civilă, actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sânt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

Colegiul consideră că instanța de apel a creat posibilități egale, suficiente și adecvate în folosirea mijloacelor procedurale întru susținerea poziției ambelor părți și nu a defavorizat nici o parte.

În conformitate cu art. 27 alin.(1) din Codul de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecății, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

În această ordine de idei, Colegiul conchide că argumentele invocate în cererea de recurs, indică direct la nerespectarea de către recurentă a drepturilor sale procedurale și eschivarea de la îndeplinirea actelor de procedură, în măsura stabilită de normele de drept procedural și nu pot fi acceptate de către instanța de recurs în vederea casării actului judecătoresc contestat.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că o asemenea soluție este compatibilă cu standardele înserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, stabilind în jurisprudența degajată că în situația în care legislația procesuală permite declararea apelului împotriva hotărârii instanței de fond, instanța superioară poate restricționa dreptul la apel doar dacă constată că apelul respectiv nu corespunde cerințelor legale aplicabile (speța Tudor-Comerț c. Moldovei, hotărârea din 04 noiembrie 2008, definitivă din 04 februarie 2009).

Din considerentele menționate și având în vedere că încheierea contestată este întemeiată și emisă cu respectarea cadrului legal, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul depus împotriva încheierii din 11 octombrie 2018 a Curții de Apel Bălți este neîntemeiat și necesită să fie respins, cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu art. 427 lit. a), 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Zinaida Catan, reprezentată de avocatul Valentin Artemii.

Se menține încheierea din 11 octombrie 2018 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Zinaida Catan împotriva Lidiei

Ceban, intervenient accesoriu notarul public Radu Marco cu privire la anularea
certificatului de moștenitor legal.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Maria Ghervas

Victor Burduh